HODOGRAM PROVEDBE ZAVRŠNOG ISPITA NA SVEUČILIŠNOM PRIJEDIPLOMSKOM STUDIJU SESTRINSTVO ZA STJECANJE KVALIFIKACIJE (SVEUČILIŠNI PRVOSTUPNIK/PRVOSTUPNICA SESTRINSTVA)

1. Uvod

Hodogram provedbe završnog ispita (nadalje hodogram završnog ispita) na sveučilišnom prijediplomskom studiju Sestrinstvo za stjecanje kvalifikacije *sveučilišni prvostupnik / prvostupnica sestrinstva* je dokument koji opisuje i određuje načine provedbe, te elemente i mjerila vrednovanja i ocjenjivanja studenata tijekom završnog ispita. Hodogram završnog ispita opisuje sve potrebne informacije i objašnjenja o obliku i sadržajima završnog ispita, te definira što se od studenta očekuje tijekom završnog ispita. Hodogram završnog ispita je u skladu s odobrenim zajedničkim obveznim dijelom kurikuluma (*Core curriculum*) za stjecanje kvalifikacije *prvostupnik/prvostupnica sestrinstva*, koji je u skladu s odrednicama Bolonjske deklaracije i Direktivom Europske komisije 2005/36/EC, Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju i njegovim izmjenama i dopunama (Narodne Novine, broj 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07).

Hodogram završnog ispita sadržava sljedeća poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi
3. Tehnički opis i struktura ispita
4. Vrednovanje završnog ispita
5. Primjer zadatka s objašnjenjem
6. Priprema za ispit

U prvom su poglavlju navedena područja ispitivanja iz nastavnih predmeta zdravstvene njege, koji su bili obavezni tijekom prijediplomskog sveučilišnog studija. U drugome su poglavlju navedeni obrazovni ishodi za svako područje ispitivanja. U trećem i četvrtom poglavlju su navedeni tehnički opis i struktura ispita te opis vrednovanja. U petom je poglavlju naveden primjer ispitnog zadatka s objašnjenjem. U šestom je poglavlju naveden način pripreme studenta za završni ispit.

1. PODRUČJA ISPITIVANJA

U akademskoj godini 2023/2024, završnim će se ispitom provjeravati razina usvojenosti znanja, vještina, samostalnosti i odgovornosti u radu, te postignuće ishoda učenja koji vode u kompetencije za planiranje, provođenje i evaluaciju zdravstvene njege, u skladu sa važećim standardima, iz slijedećih nastavnih predmeta:

1. Osnove zdravstvene njege
2. Proces zdravstvene njege
3. Etika u sestrinstvu
4. Zdravstvena njega odraslih I.
5. Zdravstvena njega u zajednici

2. OBRAZOVNI ISHODI

U ovome su poglavlju za svako područje ispitivanja određeni obrazovni ishodi, odnosno sadržaji koje je student usvojio i trebao bi biti sposoban primijeniti u planiranju, provedbi, nadziranju i evaluaciji zdravstvene njege.

Formulacija obrazovnih ishoda završnoga ispita u skladu je s definiranim ishodima učenja studijskog programa prijediplomskog sveučilišnog studija Sestrinstvo, usklađenog sa zajedničkim kurikulumom za stjecanje kvalifikacije prvostupnica/prvostupnik sestrinstva, te proizlazi iz načina vrednovanja završnog ispita, u obliku problemskog zadatka te izvođenje vještina sestrinske prakse.

2.1. Osnove zdravstvene njege – očekivani ishodi učenja za predmet

Student će postizanjem ishoda učenja steći stručna znanja i vještine iz područja osnova zdravstvene njege, te će biti osposobljen:

- Analizirati čimbenike koji utječu na zdravstvenu njegu;
- Primijeniti terminologiju iz područja zdravstvene njege;
- Provoditi postupke sprječavanje infekcije i pravila zaštite na radu (rad na siguran način)
- Klasificirati osnovne ljudske potrebe i njihov odnos prema zdravstvenoj njezi;
- Planirati zdravstvenu njegu i intervencije prvostupnika sestrinstva iz područja osnovnih ljudskih potreba (disanja, unosa hrane i tekućine, eliminacije, pokretljivosti,

sna i odmora, odijevanja, održavanja normalne temperature tijela, osobne higijene, komunikacije, rada, učenja i zadovoljavanja znatiželje, religije);
- Voditi dokumentaciju zdravstvene njege;
- Primijeniti lijekove;
- Skrbiti o dostojanstvu i sigurnosti bolesnika/korisnika tijekom provođenja intervencija prvostupnika sestrinstva.

2.2. Proces zdravstvene njege – očekivani ishodi učenja za predmet

Student će postizanjem ishoda učenja steći stručna znanja i vještine iz područja procesa zdravstvene njege, te će biti osposobljen:

- Procijeniti stanje bolesnika;
- Utvrditi potrebe za zdravstvenom njegom;
- Planirati zdravstvenu njegu u skladu sa dijagnozom u procesu zdravstvene njege;
- Primijeniti zdravstvenu njegu prema standardima sestrinskih intervencija;
- Dokumentirati proces zdravstvene njege;
- Evaluirati zdravstvenu njegu.

2.3. Etika u sestrinstvu – očekivani ishodi učenja za predmet

Student će postizanjem ishoda učenja steći stručna znanja i vještine iz područja etike u sestrinstvu, te će biti osposobljen:

- Analizirati etiku kao filozofsku disciplinu i njezin povijesni razvoj, početke sestrinske etike te podjelu etičkih teorija;
- Primijeniti načela sestrinske etike – etički kodeks medicinskih sestara i deklaraciju o ljudskim pravima i pravima bolesnika;
- Poduprijeti prava čovjeka, djeteta i bolesnika;
- Vrednovati etičke odnose medicinske sestre prema: pacijentima, njihovoj obitelji, suradnicima;
- Argumentirati važnost čuvanja i čuvati profesionalnu tajnu;
- Obraniti stav o poštivanju ljudskog života od začeća do smrti;
- Argumentirati pravo na život i na kraju života suprotno pravu na smrt;
- Argumentirati osobni stav u raznim etičkim dvojbama u sestrinskoj praksi.

2.4. Zdravstvena njega odraslih – očekivani ishodi učenja za predmet

Student će postizanjem ishoda učenja steći stručna znanja i vještine iz područja zdravstvene njege odraslih, te će biti osposobljen:

- Primijeniti postupke sestrinske skrbi samostalno i/ili u stručnom timu sukladno načelima, standardima i zakonskim propisima kod bolesnika oboljelih od internističkih, neuroloških i infektoloških bolesti;
- Provesti proces sestrinske skrbi; procjenu potreba za zdravstvenom njegom, postavljanje cilja, izradu plana i implementaciju postupaka, evaluaciju kod bolesnika oboljelih od internističkih, neuroloških i infektoloških bolesti;
- Primijeniti načela i tehnike poučavanja kod bolesnika oboljelih od internističkih, neuroloških i infektoloških bolesti na temelju procjene potreba za edukacijom;
- Preuzeti odgovornost za provedbu procesa zdravstvene njege u skladu s načelima, standardima i zakonskim propisima;
- Vrednovati ciljeve i planove sestrinske skrbi u specijalnim područjima zdravstvene njege internističkih, neuroloških i infektoloških bolesnika.

2.5. Zdravstvena njega u zajednici – očekivani ishodi učenja za predmet

Student će postizanjem ishoda učenja steći stručna znanja i vještine iz područja zdravstvene njege u zajednici, te će biti osposobljen:

- Argumentirati suvremene odrednice sestrinske prakse u zajednici;
- Prosuditi osnovne modele i teorije sestrinstva u zajednici;
- Razlikovati vrste sestrinske prakse u zajednici;
- Identificirati zajednicu kao korisnika sestrinske skrbi;
- Utvrditi zdravstvene potrebe zajednice;
- Planirati, provoditi i evaluirati programe promicanja zdravlja i sprječavanja bolesti za različite korisnike u zajednici, samostalno i kao član multidisciplinarnog tima;
- Dokumentirati sestrinsku skrb.

3. TEHNIČKI OPIS I STRUKTURA ISPITA

3.1. Sadržaj i trajanje završnog ispita

Završni ispit obuhvaća sadržaje iz pet područja ispitivanja (djelatnosti zdravstvene njege), a podrazumijeva:

a) rješavanje problemskog zadatka iz jednog područja ispitivanja;

b) ispit provjere vještina iz jednog područja ispitivanja (jedan postupak vezan uz pripadajući problemski zadatak).

Trajanje završnog ispita:

a) ukupno trajanje ispitnog zadatka je maksimalno 50 minuta (bez stanke);

b) problemski zadatak – maksimalno 30 minuta;

b) ispit vještina – ovisno o trajanju ispitivanog postupka (maksimalno 20 minuta)

3.2. Izgled ispita i način rješavanja

3.2.1. Problemski zadatak

Pristupnici dobivaju list s problemskim zadatkom – prikazom slučaja bolesnika iz jednog područja ispitivanja (djelatnosti zdravstvene njege), te list za odgovore. Od pristupnika se očekuje pozorno čitanje napisanih uputa jer između ostalog sadržavaju i način vrednovanja (bodovanja) odgovora. Problemski zadatak se sastoji od prikaza slučaja bolesnika / korisnika s podacima potrebnim za planiranje zdravstvene njege:

- razvrstavanje podataka koji upućuju na problem bolesnika iz područja zdravstvene njege
- uzrocima problema
- prepoznavanje osobitosti koje omogućavanju izradu plana zdravstvene njege (formuliranje dijagnoze u procesu zdravstvene njege; ciljevi, individualizirane intervencije i evaluaciju).

Pristupnici problemski zadatak rješavaju **kemijskom olovkom** (plavi ili crni tisak).

Problemski zadatak će biti vrednovan rasponu od 0 (nula) do trideset (30) bodova, pri čemu pristupnik mora postići minimalno 60% (18) bodova za pozitivno ocjenjen problemski zadatak. Povjerenstvo pregledava podatke koje je student naveo te ih vrednuje prema algoritmu bodovanja: Podatci za problem – 5 bodova; Podatci za urok

problema – 5 bodova; Podatci za planiranje intervencija – 5 bodova; Formuliranje dijagnoze iz procesa zdravstvene njege – 5 bodova; Formuliranje cilja u procesu zdravstvene njege – 5 bodova; Planiranje intervencija – 5 bodova.

3.2.2. Ispit provjere vještina

Student u kabinetu zdravstvene njege, pred Povjerenstvom, izvodi postupak iz jednog područja ispitivanja. Postupak proizlazi iz prethodnog problemskog zadatka.

Povjerenstvo izvođenje postupka prati, procjenjuje i istovremeno vrednuje na odgovarajućem obrascu. Obrazac sadrži: a) korake ispitivanog postupka prema važećem postupniku / protokolu, b) bodovni stupac i c) stupac sa napomenama.

Provođenje postupka će biti bodovano, ovisno o ukupnom broju bodova za pojedini postupak sestrinske prakse, pri čemu pristupnik mora postići minimalno 60% od ukupnog broja bodova, za pozitivno ocjenjeno izvođenje postupka.

3.3. PRIBOR I OPREMA

Tijekom rješavanja problemskog zadatka pristupnik obvezno koristi **kemijsku olovku** (plavi ili crni tisak).

Tijekom ispita provjere vještina, pristupnik je obvezno odjeven u **propisanu zaštitnu odjeću (svoju uniformu za kliničke vježbe),** uz istaknutu **osobnu, identifikacijsku karticu.** Pristupnik tijekom izvođenja postupka koristi pribor potreban za rad (**ručni sat, crvena i plava/crna kemijska olovka**).

4. VREDNOVANJE ZAVRŠNOG ISPITA

Završni ispit provodi se pred tročlanim Povjerenstvom za završne ispite, čiji su članovi nastavnici/relevantni stručnjaci određenog područja sestrinske djelatnosti (magistar/magistra sestrinstva; mag.med.techn.).

O tijeku i rezultatima završnog ispita za svakog pristupnika vodi se Zapisnik o završnom ispitu. U zapisnik se unose ostvareni bodovi na problemskom zadatku, rezultati ispita provjere vještina te konačna ocjena završnog ispita. Zapisnik svojim potpisom ovjeravaju svi članovi Povjerenstva.

Problemski zadatak i ispit provjere vještina vrednuju se zasebno. Na temelju ostvarenog postotka bodova za svaki dio ispita utvrđuje se pojedinačna ocjena prema sljedećim

kriterijima: 60–69 % dovoljan (2), 70–79 % dobar (3), 80–89 % vrlo dobar (4) i 90–100 % izvrstan (5).

Oblikovanje završne ocjene temelji se na aritmetičkoj sredini pozitivnih ocjena problemskog zadatka i izvedenog postupka iz ispitivanog područja. Pozitivna ocjena završnog ispita uvjetovana je pozitivnim ocjenama iz oba dijela završnog ispita (problemski zadatak i vještina sestrinske prakse). Ukoliko jedan od navedenih dijelova nije pozitivno vrednovan, pristupnik na sljedećem ispitnom roku rješava novi problemski zadatak i pripadajući postupak iz područja zdravstvene njege.

5. PRIMJER PROBLEMSKOG ZADATKA

U ovome je poglavlju naveden primjer problemskog zadatka.

5.1. Problemski zadatak

Bolesnik N.N... „U bolnici jede samostalno. Osobnu higijenu te higijenu i njegu usne šupljine obavlja ujutro. Na sani kolicima ide do kupaonice. Izjavljuje: Ne mogu sama oprati noge i leđa“. Teško joj je podići ruke da si opere leđa i sagnuti se da si opere noge“. „Treba mi pomoći pri oblačenju spavaćice“. Uz nadzor sestre odlazi do toaleta. Potrebna joj je štaka prilikom kretanja, stajanja i premještanja. Samostalno sjedi i mijenja položaj u krevetu. Kad god može, voli ustati i prošetati i želi se što više kretati samostalno.“

Potrebno je učiniti zadatak prema opisu i navođenju u točki 3.2.1. ovog hodograma.

5. 2. Postupak sestrinske prakse

OBRAZAC ZA VREDNOVANJE POSTUPKA/VJEŠTINE SESTRINSKE PRAKSE **Ime i prezime studenta:**			
Higijena i njega oboljele usne šupljine			
Obilježje postupka: očuvanje oralnoga zdravlja i prevencija bolesti koje mogu nastati kao posljedica narušavanja oralnoga zdravlja			
Obrazovni ishod: Primijeniti postupak higijene i njege oboljele usne šupljine bolesnika			
Napomena: znak zvjezdice * označava eliminacijsku pogrešku			
OČEKIVANA RADNJA	**ELEMENTI RADNJE**	**KRITERIJI**	
		Pravilno izvedeno	**Nije ili nepravilno izvedeno**
Priprema bolesnika	Predstaviti se bolesniku	**1**	**0**
	Identificirati bolesnika (usmeni upit, identifikacijska narukvica)	**1**	*****
	Objasniti postupak, dopustiti pitanja, dobiti dozvolu bolesnika	**1**	**0**
	Provesti procjenu bolesnika: opće stanje bolesnika, mogućnosti suradnje i komunikacije (stupanj samostalnosti u svim osnovnim potrebama, stanje svijesti)	**1**	**0**
	Provesti procjenu bolesnika: kontraindikacija za postupak - vitalna ugroženost pacijenta - bol	**1**	**0**
	Procijeniti stanje sluznice usne šupljine, usnica, jezika, zubi(zubna proteza)	**1**	**0**
Priprema prostora	Provjeriti rasvjetu	**1**	**0**
	Zatvoriti vrata i prozore	**1**	**0**
	Staviti paravan	**1**	**0**

Priprema osoblja	Student odjeven u zaštitnu odjeću i obuću, s podrezanim noktima te podvezanom kosom da ne smeta pri radu; bez nakita.	**1**	**0**
Priprema pribora	Poslužavnik na koji smo složili:	**1**	**0**
	Obične špatule	**1**	**0**
	Sredstvo za higijensko utrljavanje ruku	**1**	**0**
	Špatule obložene gazom	**1**	**0**
	Štapiće obložene vatom	**1**	**0**
	Glicerin ili parafinsko ulje	**1**	**0**
	3% - tni H2O2	**1**	**0**
	Narezanu staničevinu	**1**	**0**
	Čašu s mlakom vodom	**1**	**0**
	Nepropusno platno i kompresu	**1**	**0**
	Bubrežastu zdjelicu	**1**	**0**
	Rukavice (gumene, lateks)	**1**	**0**
	Sredstvo za higijensko utrljavanje ruku	**1**	**0**
Izvođenje postupaka	Oprati ruke	**1**	*****
	… nastavak izvođenja postupka prema obrascu izvođenja postupka/vještina…		

6. PRIPREMA ZA ISPIT

Literatura za pripremu ispita su udžbenici i nastavni materijali korišteni tijekom obrazovanja.

Popis obrazovnih ishoda za svako područje ispitivanja može pristupnicima služiti za provjeru usvojenoga znanja.

Postupak/vještina sestrinske prakse temelji se na sadržajima i obrazovnim ishodima studijskog programa prijediplomskog sveučilišnog studija Sestrinstvo Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek, te standardnim operativnim postupcima u zdravstvenoj njezi.